

Divinity Foundation Kenya 2019

Jambo!

Na een onvergetelijke ervaring vorig jaar, samen met mijn dochter Nanuq 2,5 week vrijwilligerswerk gedaan te hebben, ging ik dit keer helemaal alleen richting Nairobi.

Weer een jaar voorbereiding ging er aan vooraf. Het begon met de waanzinnige opbrengt van Arviq zijn klas en Het Schoter van €1400 met kerst. Hier is ondertussen de biogas installatie van geplaatst en kunnen ze in het Rescuecenter koken op de zelf omgezette mest van de koeien in gas. Ik kon niet wachten om dit met eigen ogen te zien.

Heel 2019 stond in het teken van zoveel mogelijk donaties op te halen. Wat hebben vrienden, kennissen, patiënten en zelfs onbekenden weer gul gegeven. Na een snelle facebookactie had ik binnen een paar uur zelfs genoeg geld om alle meisjes in het Rescuecenter 2 paar nieuwe schoolkousen te geven. Met twee grote koffers van 23 kilo vol met kleding, volleyballen, mutsen, sjaals, handschoenen en nog veel meer vertrok ik richting Kenya.

Toch wel enigszins zenuwachtig vertrok ik naar Schiphol, weggebracht door Herald (de kinderen moesten naar school). Het meest zenuwachtig was ik voor de douane in Nairobi. Als ik maar door kan lopen zonder mijn koffers open te moeten maken. Wat als ze open moeten, hoe verklaar ik al die donaties, kinderkleding, snoep, stroopwafels, pepernoten, ballen en medische apparatuur. Zeggen dat ik vrijwilligerswerk ga doen is geen optie, dan laten ze me zeker betalen voor alles wat ik mee heb. \$150,- vragen ze zo, ook al is het het niet waard.

Helemaal bedacht dat ik ga vertellen dat ik ga rondtrekken met een vriendin die later die avond aankomt en dat de koffer onder andere kampeerspullen bevat (en dit was niet gelogen, want dit jaar ging ik met tent, slaapzak en klamboe op pad). En wat denk je, het vliegtuig was geland, 10 minuten later was ik door de paspoort en visa controle heen, 5 minuten later lagen mijn koffers op de band en nog een 10 minuten later liep ik zo door de douane en stond ik buiten. Wat een zenuwen om niets!

Buiten voelde het als thuiskomen. Na een half uur wachten maar eens gebeld of Lawrence en Josky al in de buurt waren. Het antwoord was, we zijn er bijna. Dit was een Afrikaanse bijna want nog eens een half uur later kwamen ze dan eindelijk aan. Met zijn drieën een café ingedoken om te wachten tot Emma 1,5 uur later ook geland was. En natuurlijk met haar ook nog een Tusker gedronken. Na middernacht kwamen we aan bij Nav. Hier verbleven we de eerste nacht en daarna zijn Emma en ik 2 dagen naar Nairobi NP geweest. Even heerlijk relaxen en acclimatiseren voor onze medische kampen begonnen. Waanzinnig om 2 dagen in de natuur door te brengen en giraffen, leeuwen, zebra's, krokodillen, neushoorns, bush baby en vele vogels te zien. Onze batterij was opgeladen en we waren klaar voor het werk.

Ondertussen waren de andere vrijwilligers ook bijna allemaal gearriveerd. Een bont gezelschap van 20 man uit Nederland, Engeland, Polen, Italië, Spanje en Kenia. Sommige voor het eerst hier, andere voor de 2^e keer en voor Emma en mij was het alweer de 5^e, 6^e keer.

Maandag 21 Okt stond in het teken van kennismaken met het team en voor ons herhaling van de Tropische ziektes en Keniaanse cultuur.

De volgende dag was een hele lange reisdag van Nairobi naar East Pokot. Dit is een gebied waar veel Maasai dorpen liggen. Helaas is hier erg veel ondervoeding en weinig water voorhanden. Het water wat er is wordt gebruikt door mens en dier en er zijn veel cholera uitbraken en ziektes. De mensen hebben grote behoeften aan "boreholes" (waterputten). De omstandigheden zijn erbarmelijk. Ook is er prevalentie van 98% FGM (vrouwen besnijdenis) en kind uithuwelijking. Elke "vrouw" die een red bead in haar oor draagt is pas besneden en door het dragen van deze rode oorbedel weet je dat ze uitgehuwelijkt kan worden.

's Avonds laat komen we aan op onze bestemming, Pastor Joseph wacht ons al op. Ons tentenkamp is deels door Lawrence en Evan al opgezet. Er zijn echter hevige regenbuien geweest, waardoor de meeste tenten vol met water staan. Samen met Ana heb ik mijn tent opgezet (deze was dus wel nog droog, ik had de mijne zelf meegenomen). Er werd besloten dat bijna iedereen die nacht in de kerk ging slapen. Kerkbanken tegen elkaar aan, matras erop en slapen maar, terwijl de vleermuizen rondvlogen en de grote spinnen en schorpioenen rondkropen.

Ik heb samen met Ana wel buiten in mijn tent geslapen. Heerlijk bijkletsen, na 2 jaar zagen we elkaar weer en het voelde alsof het gisteren was.

De volgende dag was een behandeldag in en naast de kerk.

De dag begon met het opzetten van ons medische kamp en een moment van stilte samen.

Samen met Emma, Dr Issah, Dr Elisabeth en Dr Panadol (jaja zijn echte naam is te moeilijk om te onthouden en iedereen noemt hem Panadol) deed ik die dag de triage. Meer dan 400 moeders en kinderen hebben we gezien, medicatie uitgedeeld en naar de verpleegkundige, verloskundige en osteopaten doorgestuurd. Het was een hectische dag, maar wat was het weer heerlijk om veldwerk te doen en deze mensen te helpen. Alle kinderen hebben we ontwormt en een ringwormbehandeling gegeven. Het merendeel had luchtwegproblemen, hoofdpijn (wat wil je als je maar 1 beker water per dag drinkt en een enkele maaltijd krijgt) en urineweginfecties. Wat een schrijnende situatie voor deze mensen en dan blijven ze toch zo vrolijk en zijn ze dankbaar dat wij er zijn. Je voelt je bijna bezwaard als je om half drie 's middags "eindelijk" je eigen lunch gaat eten en deze mensen om je heen staat. Het liefst had ik alles weg gegeven, maar als ik zelf niet goed voor mezelf zorg en goed eet kan ik ook deze mensen niet behandelen. Heel dubbel gevoel dus! Ook de dagen erna gaven ditzelfde beeld. Lange dagen, veel patiënten behandelt (in drie dagen meer dan 1000), schrijnende gevallen, uitdroging, ondervoeding, infecties en noem maar op. Ik heb afwisselend triage gedaan en osteopatische behandelingen. Onderweg nog vast gezeten met de bus, allemaal uit de bus en duwen maar. Zelfs nog een rivier moeten passeren. Schoenen uit en lopen maar door het water naar de overkant. Ook dit zijn onvergetelijke ervaringen en horen erbij. Het maakt het team sterk en geeft een groot samenhangig gevoel. Één voor allen, allen voor één!

De derde dag zaten Emma en ik samen met de Keniaanse artsen onder een boom te behandelen, toen er opeens veel gegil was en mannen en vrouwen stenen gooiden naar de boom dicht bij ons. Ik zag iets uit de boom vallen en vervolgens begonnen mannen met stokken op iets op de grond te slaan. Het bleek een black mambo (zeer gevaarlijke slang) te zijn. Klein detail was dat Emma 10 minuten daarvoor onder die boom geplast had.

Einde van één van de dagen sta ik met een groep Pokot jongens naar foto's op mijn telefoon te kijken. Één van hen ziet een foto van Nanuq en zegt dat hij haar wil kopen en met haar wil trouwen. Voor 10 koeien en 10 kamelen wil hij haar trouwen. Ik heb hem uitgelegd dat dat echt veel te weinig is. Wel heb ik beloofd dat ze de volgende keer mee komt en hij haar kan ontmoeten hahaha.

's Avonds de foto van de jongens naar Nanuq en Nienke, haar vriendin gestuurd. Nanuq wilde niet met de jongen trouwen maar één van de andere op de foto was toch wel erg leuk en Nienke zag er ook wel een leuke tussen staan.

Na deze zware behandeldagen in East Pokot werd het tentenkamp weer afgebroken, een laatste speech van Pastor Joseph en op weg richting Nairobi. Na 7 uur rijden kwamen we aan in Nairobi en hadden we om drie uur onze lunch. Na de lunch nog 5 uur rijden naar Amboselli voor onze behandeldagen in dat gebied.

En wat een verrassing dat we daar aankwamen. Aaron's Camp was ons onderkomen. Een tentenkamp met safaritenten naast het Rescuecenter van de meisjes. Vorig jaar waren de plannen er om dit Camp op te zetten en nu stond het er. En hoe, 4 grote safaritenten met douche (koud) en toilet en een tent waar we konden eten en chillen. Met uitzicht op de Kilimanjaro en naast het Rescuecenter.

Nog groter was de verrassing dat we er om 22h aankwamen en onze dochter Nampaso daar op me stond te wachten. Ze mocht van Nav opblijven om mij te begroeten. Wat heerlijk om haar na een jaar weer in mijn armen te sluiten. Tranen met tuiten, van geluk. Ik had een mooi fotoboekje gemaakt met foto's van haar, ons, Nederland en het Rescuecenter. Nanuq en Arviq hun foto's werden bedolven onder kusjes en de tranen stroomden over haar wangen. Na een half uur samen te zijn heb ik haar naar het center gebracht zodat ze kon gaan slapen (wat niet lukte vertelde ze de volgende dag). De volgende dag was het zondag en dat betekende dat we de hele dag allerlei activiteiten met de meisjes gingen doen. Vroeg in de ochtend werden we met gezang door de meisjes opgehaald om de berg achter het center te beklimmen. Stevig hand in hand naar boven gelopen, gedanst op de berg, foto's gemaakt en vooral heel veel gepraat met Nampaso. Over haar leven en de kans in het rescuecenter, haar rebelse gedrag (puberteit), onze levens, emoties,

gevoelens en vooral toekomst en kansen aanpakken. Bovenop de berg een videoboodschap met haar opgenomen voor thuis (en wow wat spreekt ze goed Engels, ze is 2^e in haar klas, class 6 van de 60 wat schoolprestaties betreft). Op de weg naar beneden zei ze uit de grond van haar hart, "mum thank you for the speech and for being my mummy and loving me".

Ze was de hele dag niet weg te slaan bij mij. We hebben gedanst, in groepjes Keniaans gekookt (Ugali, groente), gelachen en vooral genoten.

De dagen erna stonden in het teken van het behandelen van moeders en kinderen in de Maasai dorpen in Amboselli. De oudere meisjes uit het center gingen met ons mee als vertalers. 's Morgensvroeg liep ik even naar de meisjes om gedag te zeggen en 's avonds om lala salama te wensen (slaap lekker).

Door de vele regenval kwamen we na de eerste behandeldag vast te zitten in de modder. 2 uur later, zeiknat en onder de modder stond de bus nog steeds vast. Er was ondertussen geprobeerd ergens een tractor te regelen om ons er uit te trekken. Samen met de 9 meisjes die ons die dag geholpen hadden met vertalen zijn we met een groep lopend naar huis gegaan. (1,5 uur lopen). De mannen en enkele andere collega's bleven in de bus wachten op de tractor. Ook dit was een avontuur. Stampend in de modder liepen we zingend richting rescuecenter, we moesten een rivier oversteken en werden gevolgd door enkele mannen. Ik had snel nog de zak met pepernoten uit de bus gehaald en die hebben we onderweg heerlijk opgegeten. Na een uur lopen kwam er een tuktuk om de helft van ons op te halen. Hen terug te brengen en de rest dan op te halen. Net voor donker kwamen we veilig aan. Achteraf blijkt dat de meisjes erg bang waren omdat we echt gevolgd werden.

Helaas ging ik één van de behandeldagen in Amboselli gigantisch door mijn rug. Die ochtend zei Lawrence nog dat hij zijn 2 iron ladies bij zich had (Emma en mij) en we alles aan konden.

Ik denk dat de verkoudheid, het hoesten, het trekken en duwen van de bus uit de modder en de klappen van de tuktuk gezorgd hebben dat mijn rug blokkeerde.

Ik draaide me om en zakte compleet door mijn hoeven. Ondersteund door enkele mannen kon ik in de bus gaan liggen. Alleen de positie met mijn benen recht omhoog gaf me verlichting, de bevolking vond het toch wel een raar gezicht. De mzungu die daar in de bus met haar benen omhoog uren heeft gelegen. Werken zat er die dag niet meer voor me in. Een van de meisjes, Pendo, worp zich op als mijn hulpje en wilde me zelfs masseren (zo lief). Silva, één van de Engelse collega's heeft me gemanipuleerd in de bus. Conclusie was dat mijn tussenwervelschijf verschoven was en mijn rug helemaal blokkeerde. Gelukkig hadden we een hele apotheek mee en werd ik meteen onder de zware medicatie gezet.

Het loopje, ondersteund door 2 collega's naar de toilet (gat in de grond) was verschrikkelijk.

Compleet met mijn neus op mijn knieën gebogen liep ik naar de toilet, natuurlijk moest dit op video en foto vastgelegd worden, met veel pijn en de slappe lach lukte het toch. Vlak voor we vertrokken kwam er een oude Maasai vrouw naar me toe, Backpain?? Vroeg ze. Yes was mijn antwoord. You drink water!! Ze had zelf na bezoek aan de arts te horen gekregen dat ze meer moest drinken en vond dat het advies ook voor mij gold. De hobbelige weg terug in het bus, naar het kamp was een uitdaging, maar ik had het gered.

Nav was erg bezorgd want Lawrence had gezegd dat ik mijn benen niet mee rkon gebruiken en op de vraag of er iemand hulp had gegeven zei hij dat ze het daar te druk voor hadden. Hij vergat te vertellen dat ik hulp genoeg had.

Na een 1,5 uur durende behandeling en nogmaals zware medicatie ben ik mijn tent in gestrompeld. Geslapen als een roosje (zolang ik me niet omdraaide), werd ik de volgende ochtend wakker en wist ik eigenlijk al dat die dag voor mij geen werkdag zou worden.

Elke keer als iemand vroeg hoe het ging zei ik, beter, maar diep in mijn hart wist ik dat het niet goed genoeg was.

Na duidelijke taal van Nav dat ik niet mee mocht en die dag in het tentenkamp zou blijven, kwamen de tranen (van pijn en verdriet).

Wat begon als een trieste dag was uiteindelijk een kadootje. Nav had geregeld dat ik een ware troon had, buiten mijn tent met uitzicht op de Kilimanjaro lag ik op een dikke laag kussens in de schaduw. Omringt door Nampaso en twee andere meisjes van het center. Zij hadden de opdracht om die dag voor mij te zorgen. En ondanks de pijn heb ik genoten van het samenzijn met Nampaso, qualitytime die niemand me meer af neemt. Samen gelegen, gepraat, thee gedronken,

kaartspelletjes gespeeld en ze hebben voor me gezongen en gedanst. En dat allemaal met de Kilimanjaro voor mijn neus.

Die dag was voor de anderen een pittige dag met schrijnende gevallen, maar het patienten aantal was gelukkig niet giga veel.

De volgende dag voelde ik me gelukkig alweer een stuk beter en was de scherpe pijn weg. Het onvermijdelijke afscheid met Nampaso en de andere meisjes kwam er aan. Na het uitdelen van de schoolkousen, muts, sjaal, handschoenen, potloden, schriften en volleyballen was het echt tijd om te gaan. Drie mooie liedjes, waaronder "you raise me up" zongen de meisjes voor ons en toen was het afscheid daar. Elke keer weer even slikken om Nampaso achter te laten (net als alle andere meisjes), maar dit keer weet ik dat ik 8 maanden later een speciale reis ga maken en de meisjes weer zie. Samen met mijn gezin en vrienden gaan we in Juli 2020 twee weken vrijwilligerswerk doen en verblijven we bij het Rescuecenter in het tentenkamp. Afscheid nemen bestaat niet! Een stukje van mijn hart blijft bij Nampaso en de meisjes.

Vlak voor ik de bus in stapte stopte Nampaso me een briefje in mijn hand, die mocht ik pas in de bus lezen.

Tranen vloeiden over mijn wangen, wat een mooie, persoonlijke brief recht uit haar hart geschreven. Het begon al met de eerste zin: "to somebody special like you mum Adinda. First and foremost I would like to thank you for really loving me". En dan de rest van de brief die net zo mooi was. Ze eindigde met: "Remember that you will always remain in my heart because of the love you've showed me. Love you, bye from your lovely Elsy, Nampaso".

Op de weg terug naar Nairobi zit Regina, 16 jaar oud naast mij. Zij is één van de meisjes die weggelopen is naar ons centrum, haar baby van 1 jaar achtergelaten bij haar familie. Mishandelt door haar man van 43 (uitgehuwelijkt) en daarvoor weggelopen. Wat een moed om dat te doen en je baby achter te laten. Ze gaat met ons mee voor een ziekenhuisbezoek. Ik kan niet zeggen wat het is, maar de hele weg in de bus hebben we gepraat, er is een klik en plots zonder iets te zeggen pakt ze mijn hand en schuift er een zelfgemaakte armband om.

Het einde van mijn verblijf in Kenia komt in zicht.

De volgende dag gaat de hele groep, behalve Emma en ik een bezoekje brengen aan de olifantenopvang en het giraffecenter. Wij zijn hier al geweest en gaan lunchen met Lalaito en zijn familie. Daarna vergezellen we de groep naar de Maasaimarkt voor de laatste souvenirs. Aangekomen bij de bus zit Regina al op me te wachten (samen met één van de ander meisjes die twee weken ervoor geopereerd is aan de gevolgen van brutale verkrachtingen die ze heeft gehad). Ben je al op de markt wezen kijken vraag ik haar? Nee, ik wil met jou over de markt. Samen lopen we er heen en ik krijg de vraag of zij mijn dochter is en of ik in Kenia woon. Uiteraard zeg ik ja en Regina straalt naast me. Wat fijn om haar zo te zien stralen en glimlachen.

's Avonds hebben we ons farewell dinner en die avond en volgende dag gaan de meeste vrijwilligers weer richting huis. Ik blijf nog twee dagen langer. Even bijkomen van de afgelopen weken bij Nav thuis, samen met de twee meiden. In the office de statistieken van de laatste behandeldagen verwerkt, huiswerk met de meisjes gemaakt (Engelse brief schrijven aan Nanuq en wiskunde sommen) en vooral veel spelletjes gespeeld (monopolie en kaartspelletjes) en wat filmpjes op netflix gekeken. Knus samen op de bank hangen en dan merk je dat de meiden echt warmte en genegenheid zoeken en tegen je aan komen hangen en je hand vastpakken.

Gistermiddag samen met hen nog een kadootje voor Nanuq haar verjaardag gekocht (door hen uitgezocht en ingepakt met een persoonlijke brief van hen erbij) en 's avonds door Josky, Lawrence en de meisjes naar het vliegveld gebracht. Ik bleef maar volhouden dat het geen afscheid was en dat ik er over 8 maanden weer ben. De tranen kwamen.

Ook de laatste dagen waren een feestje en voelde zo goed. Alle liefde die ik had heb ik hen gegeven en dubbel zoveel liefde kreeg ik terug in deze dagen.

Ook mooie plannen gesmeed voor juli 2020.

Weg gaan is elke keer weer moeilijk en heel dubbel.

Terug naar mijn gezin, lieve man en mooie lieve dochter en zoon is heerlijk, maar hier in Kenia zijn nog zoveel mensen die ik mijn liefde en hulp wil geven.

Ik zal de komende dagen moeten landen en alles weer een plekje geven.

Ook dit keer weet ik dat ik terug zal gaan en mijn werk daar een stukje van mijn leven is geworden. Ooit hoop ik langer dan drie weken te kunnen blijven en ik hoop dat mijn gezin volgend jaar voelt en begrijpt waarom Kenia in mijn hart zit en mijn hart voor een deel in Kenia blijft. Ik heb weer heel veel nieuwe herinneringen en ervaringen opgedaan, nieuwe vrienden gemaakt en oude vriendschappen versterkt.

De eerste ideeën om verder te gaan voor mijn inzameling voor Divinity zijn er al, de komende maanden ga ik hiermee aan de slag en ook al wordt mijn volgende reis geen medische trip maar vrijwilligerswerk op een andere manier. Mijn missie gaat door.

We hopen volgend jaar een kippenhok neer te zetten, een tweede greenhouse, ehbo cursus te geven aan de leerkrachten van de twee nabij gelegen scholen, een presentatie te geven op school, een dag in een Maasaidorp te helpen (bijvoorbeeld door met water gevulde frisdrankflessen in het dak van de Maasaihut in te bouwen zodat ze een soort solartube hebben waar licht door in de donkere hut komt). Verder gaan we nadenken hoe de meisjes meer geld kunnen genereren door honing en eieren te verkopen, chillipepers verbouwen en verwerken tot andere producten, brood te bakken in de houtoven en deze te verkopen en zelf yoghurt te maken.

Kortom de radartjes draaien alweer volop.

Mocht iemand ideeën hebben of oplossingen, recepten, materiaal etc laat het maar weten.

Als laatste wil ik nogmaals iedereen bedanken, die op weke manier dan ook bijgedragen heeft aan mijn afgelopen reis. Namens Divinity Foundation, mijzelf en de meisjes in het Rescuecenter ASANTE SANA !! (dank jullie wel).

Love,
Adinda